

René Tissen, Frank Lekanne Deprez, Rosalie Burgers, Frank Halmans, 2008, *Geef ze de ruimte*, Den Haag, SDU Uitgevers, ISBN: 978 90 5271 673 5

Ruimtegebrek

Managers ervaren hun organisatie als een blok aan het been

Wie is er momenteel nog wél tevreden met zijn of haar organisatie? Niemand toch? Na ruim twee decennia van voortdurende reorganisaties zijn de meeste mensen het zat. Er is sprake van reorganisatiemoedheid, soms zelfs van organisatierot. ‘Velen ervaren hun organisaties als een blok aan het been’, zegt René Tissen, ‘als een verouderde prothese die begint te knellen.’ Dat is frustrerend, ook omdat organisaties een veel belangrijker plaats in ons dagelijkse leven en werken innemen dan vijftig jaar geleden.

The last frontier

Om in organisaties te kunnen presteren heb je ruimte nodig. Dit klinkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. ‘De ruimte die mensen nodig hebben, krijgen ze meestal niet; de ruimte die ze wél krijgen doet er vaak niet toe’ zegt Frank Lekanne Deprez, ‘we hebben tot op heden alles georganiseerd, behalve ruimte.’ Het vormt ‘*the last frontier*’ van management. Het begrip ruimte is weliswaar aantrekkelijk, maar meestal wordt in organisaties vooral de *bepalingen* van ruimte (in plaats en tijd) en het *overwinnen* ervan benadrukt.

Netwerkorganisatie

De roep om nieuwe manieren van organiseren wordt luider en nieuwe mogelijkheden dienen zich telkens weer aan. Zo gaat de netwerkorganisatie al jaren aan kop. In de dagelijkse praktijk wordt echter nog maar weinig vernieuwd, omdat het managers en medewerkers aan houvast ontbreekt. ‘Veel nieuwe organisatievormen klinken aantrekkelijk’, zegt René Tissen, ‘maar hebben in de praktijk nog niet geleid tot een goed gevoel over de *control & support* die nodig zijn om goed en verantwoord te kunnen functioneren en succesvol de toekomst in te kunnen gaan.’

Arrangementen

Het gaat de auteurs van het boek *Geef ze de ruimte!* om moderne organisaties. Die zijn niet ontworpen als mechanistische *structuren* van arbeidsdeling en prestatiedruk, maar als dynamische ‘*arrangementen*’ van kennis, mensen en technologie. Bij moderne organisaties gaat het om het goed arrangeren van drie ruimtes: de fysieke ruimte (van plaats en tijd), de virtuele ruimte (van digitale technologie) én de mentale ruimte (van de belevingswereld van mensen), zodat medewerkers datgene waar hun organisatie voor staat steeds beter en - waar nodig – anders kunnen uitvoeren, op een manier die ‘van nature’ bij hen past.

Het CBS koestert de ruimte

In het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zijn de principes van ruimtelijk organiseren onderzocht op hun toepasbaarheid. ‘Ruimtelijk organiseren’, signaleert Frank Halmans, ‘maakt het voor onze organisatie mogelijk om niet alle ruimte van managers en medewerkers in te hoeven nemen, maar dit selectief te kunnen doen waardoor we de aandacht van managers en medewerkers beter kunnen richten op die zaken die er voor hen toe doen en een bijdrage leveren aan het gewenste resultaat van de unit.’

René Tissen is hoogleraar aan Nyenrode Business Universiteit, Frank Lekanne Deprez is senior researcher aan Nyenrode Business Universiteit en lector aan de Hogeschool Zuyd; Rosalie Burgers is als onderzoeker verbonden aan Nyenrode Business Universiteit en Frank Halmans is werkzaam bij het Centraal Bureau voor de Statistiek.